

ژاله عالمتاج قائم مقامی

ژاله عالمتاج قائم مقامی! در جسارت فکر و اندیشه پیش کسوت فروغ ✘ فرخزاد و سیمین بهبهانی است یک قرن پیش از این میزیسته است. ۲۲ سال پیش از پروین اعتصامی چشم به جهان گشوده بود. اما دریغا! بسیار کم میشناسندش. آزاده زنی که در دورانی از زمان، و مکانی از جهان به دنیا آمد که دانش و آزادگی برای زن حاصلی جز رنج نمیآورد، و او جان هوشیاری بود که سر تسلیم به زمانه خود را نداشت.

باکی از طوفان ندارم، ساحل از من دور نیست

تا نگویی گور توست این سهمگین دریای من

زیر دستم گو مبین ای مرد! کاندرو وقت خویش

از فلک برتر شود این بینوا بالای من

کهنه شد افسانه ات ای آدم! آخر گوش کن

داستانی تازه میخواند تو را حوای من

گر بخوانم قصه، گویی دعوی پیغمبری ست

زانچه در آینه بیند دیده ی بینای من

اسفند ماه ۱۲۶۲، در قصبه فراهان نوزاد دختری متولد شد، نواده پسری میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی میشد، وزیر دانشمند عباس میرزا نایب السلطنه، معلم و مرشد میرزا تقی خان امیرکبیر! کسی که عباس میرزا اولین اصلاحات منظم اداری در تاریخ ایران را به دانش و درایت او انجام داده بود. این دختر را به پیروی از شأن و منزلت خاندانی عالم تاج نام نهادند و ژاله نامی ست که او بعدها برای امضای اشعار خود برگزید تا شاید از **گزندها** مصون بماند و یا شاید از سر بیزاری از این معنا که خود یافته بود:

تاج عالم گر منم بیگفتگوی

خاک عالم بر سر عالم کنید

چه کسی باور میکند که صد سال پیش از این، زنی در ایران، ازدواج
ناخواسته را با تن فروشی برابر نهاده و آنرا سروده باشد؟!

ای ذخیره کامرانیهای مرد

/ چند باید برده آسا زیستن؟

تن فروشی باشد این یا ازدواج؟

/ جان سپاری باشد این یا زیستن؟

و یا باز در جای دیگر:

مردسیما ناجوانمردی که ما را شوهر است

مر زنان را از هزاران مرد نامحرم تر است

آن که زن را بی رضای او به زور و زر خرید

هست نا محرم به معنی، و به صورت شوهر است

عالمتاج قائم مقامی مادر شاعر معاصر پژمان بختیاری است و دیوان
اشعارش ... هر آنچه که باقیمانده است ... توسط ایشان در سال 1345 به
چاپ رسیده است.

یک سوال ...

آیا او را میشناختید؟ و یا حتی اسمش را شنیده بودید؟

برای اکثر ما شعری که احساس زن بودن در آن آشکارا آمده باشد از
فروغ فرخزاد است ولی در حقیقت ژاله قائم مقام پیش کسوت این ابداع
در شعر فارسی بوده است.

روانش شاد باد